

Case fra arbeids- og inkluderingsbransjen (leverandør av arbeidsrettede tiltak til NAV, eller «tiltaksbedriften»)

Caset er hentet fra tiltaket Arbeidspraksis i skjermet virksomhet (APS, bytter navn til Arbeidsforberedende trening, AFT, fra 1. april 2017). Målgruppe for tiltaket er personer med redusert arbeidsevne, ofte med sammensatte utfordringer knyttet til manglende utdanning og utfordringer med helse og/eller sosiale forhold.

Casebeskrivelse

Bjørg, 49 år, har fullført videregående skole (generell studiekompetanse), men har ingen videre formell utdanning. Hun har i hele sin yrkeskarriere jobbet i serviceyrker innen butikk, hotell og skoleverket (som assistent). Hun har helseplager som ikke er diagnostisert av helsepersonell. Dette er muskel-/skjelettplager og sensitivitet i forhold til støy. Bjørg opplever plagene som høyst reelle, og fokuserer mye på disse. Fra 2013 har hun vært helt ute av lønnet arbeid, men har deltatt noe i frivillig arbeid. Hun får ikke innvilget Arbeidsavklaringspenger fra NAV, og får nå et mindre beløp i arbeidsledighetstrygd til livsopphold i tillegg til at hun lever på oppsparte midler.

Bjørg var første gang i et kortvarig arbeidsrettet tiltak i tiltaksbedriften i 2014. Dette førte ikke til jobb. Hun ble søkt inn av NAV og fikk plass i APS i 2016. Målet med tiltaket er å få avklart arbeidsevne, og å rette fokus mot Bjørgs ressurser og muligheter til å komme i jobb, på tross av helseplagene.

Ved første samtale i tiltaksbedriften blir forventninger avklart mellom deltaker og veileder. Kartleggingsverktøyet vip24 blir presentert, og det er enighet om at Bjørg skal besvare denne kartleggingen hjemmefra (nettbasert).

Ved de tre neste samtalene danner kartleggingen grunnlag for veiledning. Bjørg har svart fyldig, og kjenner seg godt igjen i resultatene. Målet med samtalene er å ha et best mulig utgangspunkt for å utarbeide en aktivitetsplan, og for videre arbeid med Bjørgs prosess.

Bjørg er positiv, og ønsker selv å finne egnet arbeid, men er i stor grad fokusert på egne begrensninger. Vip24 kartleggingen hjelper henne til å se at jobber innenfor de bransjene hun har tidligere erfaring fra, fortsatt kan være riktig for henne. Hun ser for seg at det er mulig å jobbe 50% og vil søke 50% uførepensjon. NAV har informert henne om at det er liten sannsynlighet for å få innvilget uførepensjon, uten en klar diagnose fra lege.

Bjørg setter selv opp en liste over aktuelle praksissteder, og veileder bidrar med ytterligere tips. De fordeler oppgaver seg i mellom, og kontakter flere praksissteder. Hun får noen avslag, men innen seks uker fra oppstart har hun fått praksis ved en barneskole.

Hun starter gradvis i praksis. Hun trenger å trekke seg tilbake i pauser, og har utfordringer med store samlinger med mange elever, men klarer ellers jobben bra. Er rolig og omsorgsfull med de barna hun får ansvar for å følge opp. Praksisen avsluttes etter tre måneder, grunnet forhold hos arbeidsgiver.

Selv om dette gikk bra, ser Bjørg at hun vil ha utfordringer med å jobbe i et stort miljø med mange mennesker og mye støy, og hun finner ny praksis i en liten butikk som selger hjelpemidler. Der vil hun få mulighet til å veilede kunder, og vise omsorg for andres behov.

Bjørg har ingen formell kompetanse, som viser at hun kan noe på dette feltet. Men hun har egenskaper og mye personlig erfaring, både i forhold til å jobbe i butikk, og å dekke andre menneskers behov (både privat og i jobb). Veileders oppfatning er at en kartlegging av uformell

kompetanse, kunne bidra til å styrke Bjørgs selvtillit, og til å få henne til å vende blikket bort fra egne plager og mot egne ferdigheter og styrker.

Bjørg har vist at hun har ressurser på flere områder (er initiativrik, har evne til å ta ansvar for andre, finne alternative løsninger, og har estetisk sans osv). Disse evnene og ressursene har i noen tilfeller blitt brukt på områder, som har ført til at hun ikke har klart å ivareta egne behov, men heller blir tappet for krefter. En kompetansekartlegging kunne bidratt til å synliggjøre dette for henne selv, slik at hun i større grad kunne klare å vri ressursene og bruke dem på en konstruktiv måte i yrkessammenheng, framfor å fokusere på andres – og etter hvert egne – plager og utfordringer privat. Kompetansekartleggingen kan også danne grunnlag for karriereveiledning, og synliggjøre muligheter for formell opplæring/utdanning videre.

I dette caset kunne en kompetansekartlegging være av betydning for å endre fokus for personen som mottar hjelp. Samtidig ville det selvsagt også være en nyttig dokumentasjon på ferdigheter, evner og egenskaper etter flere år i serviceyrker, i møte med potensielle arbeidsgivere.